

Kiviõli Riigikooli õppekava

1.Üldosa

(1) Riikliku õppekava alusel koostab Kiviõli Riigikool kooli õppekava. Kiviõli Riigikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest (mis sisaldavad omakorda ainekavasid). Nende koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast. Ainekavad on valminud õppekohtade üleselt õpetajate ühistööna.

(3) Kiviõli Riigikool on alates 2024/2025. õppeaastast mitme õppekohaga kool:

- Viru õppekoht, õpe 1.-3. kooliastmes ning gümnaasiumiastmes. Alates 2025/2026. õppeaastast 10. klassi ei avata.
- Pargi õppekoht, õpe 1.-3.kooliastmes. Alates 2025/2026. õppeaastast asutakse õppima Viru õppekohas.
- Lüganuse õppekoht, õpe 1.-3. kooliastmes.

1.1. Kiviõli Riigikooli väärtused

(1) Oleme mitmekultuuriline kool, mille eesmärgid on õpilaste ettevalmistamine eluks, eesti keele väärtustamine ning ühise kultuuri- ja väärtusruumi loomine.

(2) Igale lapsele pakume tema vajadustele võimetele ja vastavat haridust, aitame leida lastes andekust, toetame nende arengut, arvestame igaühe eripärasid ja läheneme õpilastele individuaalselt.

(3) Peame tähtsaks suhtlemis- ja koostööoskuse arendamist. Austame üksteist ja peame kinni kokkulepetest.

(4) Väärtustame loodushoidlikku ja säästvat mõtteviisi ning avardame maailmapilti.

(5) Koolis toetame avatud ning loovat mõtlemist ja eneseväljendust. Kasutame uuenduslikke õppemeetodeid ning kasutame tehnoloogilisi võimalusi, et rakendada nutikat õppevara ja -metoodikat.

1.2. Kooli eripära

(1) Kiviõli Riigikool tegutseb kolmes erinevas õppekohas, millel igaühel on oma nägu.

(2) Õpilastel on võimalus õppida ning kujuneda puutudes kokku erinevate kultuuridega. Oluline on Lüganuse kihelkonna pärandkultuuri hoidmine ja edasiandmine.

- (3) Käitumisoskuste ja hoiakute arendamiseks rakendatakse Käitumisoskuste Mängu (VEPA) metoodikat ning kiusamisvaba kooli (KiVA) programmi.
- (4) Koostöös Kiviõli Seiklusturismikeskusega õpitakse mäesuusatamist ja lumelauasõitu, mis on osa kehalise kasvatusõppest. Koolil on oma ujula.
- (5) Tehnoloogia ja loodusainete õppes kasutatakse kaasaegseid digi- ja tehnoloogilisi vahendeid.
- (6) Kool on Tartu Ülikooli Narva Kolledži ning Edumus School partnerkool, lisaks tehakse koostööd erinevate õppeasutustega ja ettevõtetega.
- (7) Kiviõli Riigikooli arengusuundadeks on kaasaegsete tehnoloogiliste vahendite rakendamine õppetöös ja huvitegevuses ning süvendatud keskkonnaharidus.

1.3. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

(1) Kool toetab ennastjuhtiva õppija arenemist, kes

- seab õppimisel eesmärgid
- planeerib oma õppimist
- hoiab motivatsiooni
- kasutab õppimisel tõhusaid õpistrateegiaid
- hindab oma õppimise kulgu
- analüüsib oma õpitulemusi.

Joonis 1. Ennastjuhtiva õppija mudel (*Canva*)

- (2) Kool aitab õpilastel oma huvides ja võimetes selgusele jõuda ning annab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgnevatel haridusastmetel ning elukestvas õppes.
- (3) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilaste suutlikkust pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega.
- (4) Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või nendega kohanemiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid, tehakse tihedat koostööd õpetajate, tugispetsialistide ja vanematega.
- (5) Lihtsustatud õppe (LÕK) põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobivaid meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse õpitulemustele vähendatud või ka kõrgendatud nõuded. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub eelkõige praktilise õppeviisi kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga piisaval määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja väärtustab praktilist tööd ja on valmis täiendus- ning kutseõppeks.

(6) Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohendada oma käitumist ja õpitegevust.

(7) Õppe- ja kasvatusesmärgid saavutatakse kogukonna, koolipere, õpilase ning pere ja/või leibkonna koostöös.

1.4. Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

(1) Lõiming seisneb omandatavate teadmiste ja igapäevaelu seoste loomises. Lõimingu eesmärgiks on muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikumaks, et õpilased areneksid ennastjuhtivateks õppijateks.

(2) Lõiminguviisid:

1. ainesisene lõiming, mis aitab luua seoseid õppeaine sees, kus õpe areneb lihtsamast keerulisemaks, luues seeläbi laiema maailmapildi;

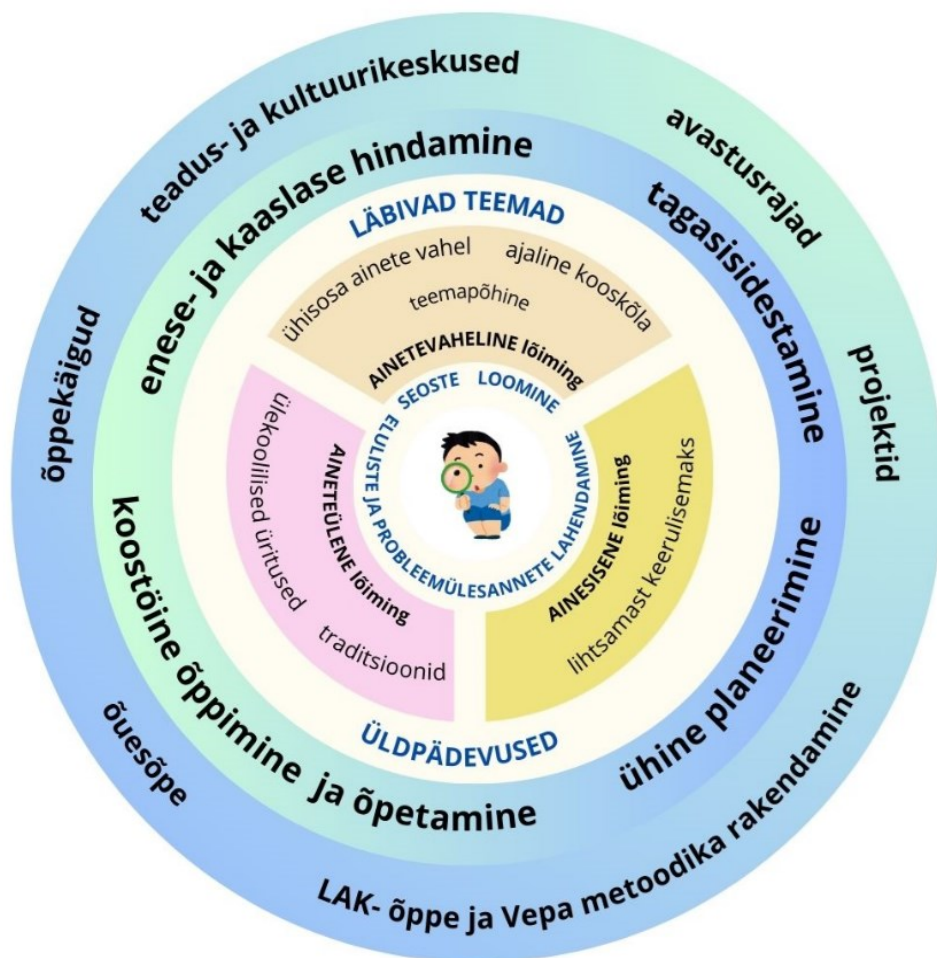
2. ainetevaheline lõiming, mis aitab luua seoseid õppeainete vahel.

Õpitulemused saavutatakse ainevaldkonnaülesed õppeülesannete ja -meetodite abil ning eluliste ja probleemülesannete lahendamise kaudu. Õppetegevused kavandatakse õpilaskeskselt ja arvestatakse õpilase eelnevaid teadmisi ja kogemusi. Õppija on õpiprotsessi aktiivne, st eesmärgistab oma õppimist, õpib nii iseseisvalt kui koos kaaslastega; õpib hindama enda ja kaaslaste õppetegevust ning analüüsima ja juhtima oma õpiprotsessi. Vajadusel korraldatakse lõimingut erinevate aineõpetajate koostöös, rakendatakse lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õpe) metoodikat ja aktiivõppemeetodeid. Lõimingu ellu viimiseks on mitmeid viise: näiteks vastavalt kavandatud õppetunnid, õuesõpe, õppekäigud, muuseumitunnid, avastusrajad, projektid jm. Lõimingu teemad on õppekohtades erinevad:

- ühiselt koostatud 1.-9. klasside lõiminguplaanid, milles on välja toodud teemad, seotud õppeained ja nendes taotletavad õpitulemused ja -tegevused, arendatav üldpädevused ning õppeained siduvad õpitegevused;
- õppeaasta jooksul vajaduspõhiselt kavandatud lõimingud.

3. aineteülene lõiming, kus õppe- ja kasvatustöö sidumine on seotud õppekava läbiva idee või eesmärgiga, sealhulgas traditsioonilised ja ülekoolilised üritused.

Joonis 2. Lõimingu mudel Kiviõli Riigikoolis (Canva)

1.5. Üldpädevused

- (1) Kool toetab üldpädevuste arendamise ja läbivate teemade käsitlemise arendamise kaudu ennastjuhtiva noore inimese kujunemist.
- (2) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.
- (3) Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.
- (4) Üldpädevuste kujunemisel on oluline õpetaja ja teiste koolitöötajate ning kaasõpilaste antud tagasiside. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll enesehindamisel, mis võimaldab õpilasel oma tegevust analüüsida. Tagasisidet üldpädevuste kujunemise kohta antakse õpilasele

arenguveestlusel, mida peetakse vähemalt üks kord õppeaastas.

(5) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1) Kultuuri- ja väärtuspädevus

Põhikoolis suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Gümnaasiumis suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse.

2) Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Põhikoolis suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Gümnaasiumis suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis.

3) Enesemääratluspädevus

Põhikoolis suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada

suhtlemisprobleeme.

Gümnaasiumis suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri.

4) Õpipädevus

Põhikoolis suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Gümnaasiumis suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi.

5) Suhtluspädevus

Põhikoolis suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Gümnaasiumis suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

6) Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Põhikoolis suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Gümnaasiumis suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.

7) Ettevõtlikkuspädevus

Põhikoolis suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust.

Gümnaasiumis suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid; rakendada finantskirjaoskust.

8) Digipädevus

Põhikoolis ja gümnaasiumis suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(6) Lihtsustatud õppes käsitatakse pädevustema võimetekohaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis tagavad suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult tegutseda. Lihtsustatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi, mis kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises ning kooli ja kodu koostöös.

(7) Lihtsustatud õppel (LÕK) olevate õpilaste üldpädevused on:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;

3) enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;

4) õpipädevus – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;

5) suhtluspädevus – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;

6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;

7) ettevõtlikkuspädevus – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud

eesmärke ning võtab vastutuse oma tegude eest;

8) digipädevus – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Joonis 3. Üldpädevuste käsitlemine Kiviõli Riigikoolis (Canva)

1.6. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

(1) Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust

oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Läbivad teemad on õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel.

(2) Kool loob tingimused, et õpilased ja õpetajad saaksid võtta vastutust, arendada loovat mõtlemist, teha koostööd ja hinnata oma tegevust, kaasates selleks erinevaid partnereid (vanemad, ettevõtted, organisatsioonid jne). Ühe võimalusena kaasab kool kogukonda ühisprojektidesse, kus õpilased saavad reaalsete probleemide lahendamisel töötada koos teiste asjaosalistega.

(3) Läbivad teemad kajastuvad:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – sobivad teemakäsitletlused lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õpisisust;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;
- õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda iseseisvalt või rühmatöona tehtava loovtöö teema valikul;
- tunnivälises tegevuses – tehes koostööd asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutustega ning osaledes klassivälises õppetegevuses, huviringide tegevuses ning maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(4) Läbivad teemad on järgmised:

1) Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis elukestvaks õppeks, erinevate rollide täitmiseks muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning oma elu kujundamiseks teadlike otsuste kaudu, sealhulgas sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid tehes.

2) Keskkond ja jätkusuutlik areng

Põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda, väärtustab jätkusuutlikkust ning on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist keskkonnateadlikuks ja sotsiaalselt aktiivseks inimeseks, kes elab ning toimib vastutustundlikult, pidades silmas jätkusuutlikku tulevikku ja olles valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

3) Kultuuriline identiteet

Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri rolli inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloos, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

4) Teabekeskond ja meediakasutus

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab kriitiliselt analüüsida ja kasutada meediamailma sisu ja allikaid, austab intellektuaalset omandit, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlusnorme ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest ümbritsevas teabekeskkonnas.

5) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatusse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele. Gümnaasiumis taotletakse lisaks eelnevale õpilase kujunemist ühiskonnaliikmeks, kes on ühiskonda lõimitud ning osaleb poliitiliste ja majanduslike otsuste tegemisel.

6) Tehnoloogia ja innovatsioon

Põhikoolis ja gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

7) Tervis ja ohutus

Põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

a) Tervisekasvatust põhineb õpilaste tervise seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

Kool loob tingimused ohutuse väärtustamiseks igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning tegeleb liikluskasvatusega. Liikluskasvatuse eesmärgiks on vastutustundliku ja teisi arvestava liikleja kasvatamine.

Vastavaid teemasid käsitletakse lõimituna ainetundidesse. Liikluskasvatuse rõhuasetused on järgmised:

- I kooliastmes jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemine ja käitumine ning toimetulek koduümbruse liikluskeskkonnas;
- II ja III kooliastmes erinevate liiklusolukordade selgitamine õpilase enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning ohutu liiklemine erinevatel teedel.

Täiendavaid liikluskasvatuse loenguid viiakse läbi koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga.

8) Väärtused ja kõlblus

Põhikoolis ja gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli ega jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Joonis 4. Läbivate teemade käsitlemine Kiviõli Riigikoolis (Canva)

LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMINE	• karjäärinõustamised • karjääriteemalised tunnid • õppepäevad teistes koolides • töövarjupäevad • spetsialistide kogemuslood		Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
	 • õppekäigud • õuesõpe • keskkonnaalased projektid ja uurimistööd • keskkonnasõbralik mõtteviis		Keskkond ja jätkusuutlik areng
	• VEPA ja KiVa programm • tervise ja ohutusala teemad tundides • liikumispäevad • õuevahetunnid ja liikumispausid • liikluskasvatus		Tervis ja ohutus
	 • Snap Marker 3in1 (3D printer, frees ja laser) • sensorid • keeletehnoloogia (st masintõlge, tehisintellektipõhised tekstigeneraatorid jm)		Tehnoloogia ja innovatsioon
	• õpilaste meediakajastused • erinevad meediakeskkonnad • raamatukogutunnid • loov- ja uurimistööd		Teabekeskond ja meediakasutus
	 • VEPA kooli- ja klassivisioon • ühised kokkulepped • kooli väärtused		Väärtused ja kõlblus
	• omaloomingu näitused ja etteasted • osalemine kultuuriüritustel • rahvakalendri tähtpäevade tähistamine • kultuuriasutuste külastamine		Kultuuriline identiteet
	 • kooliürituste ettevalmistamine ja läbiviimine õpilaste poolt • heategevusprojektid • kooli õpilasesinduse tegevused		Kodanikualga tus ja ettevõtlikkus

2. Õppekorralduse alused

2.1. Õppekorraldus

- (1) Õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva (35 nädalat).
- (2) Kiviõli Riigikoolis toimub põhikoolis hindamine trimestrite kaupa, gümnaasiumis kursuste kaupa.
- (3) Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetunnid vahelduvad 10-minutiliste vahetundidega ja 20-minutiliste söögivahetundidega.
- (4) Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe, õppekäik, projektipäev, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja.
- (5) Kord trimestris toimuvad iseõppepäevad, mille eesmärk on arendada õpilaste iseseisvalt õppimise oskust, õpioskuste kujunemist ning tegutsemist vastavalt tööjuhenditele. Iseõppepäev toetab õpilaste ajaplaneerimise oskust ning suunab neid oma õppimise eest vastutust võtma.
- (6) Õppeaastas on viis koolivaheaega Haridus- ja Teadusministeeriumi kehtestatud aegadel.

2.2. Tunnijaotus põhikoolis

Tabel 1. I kooliastme tunnijaotusplaan

I kooliaste														
	V- Viru õppekoht													
	P- Pargi õppekoht	V		L	V	P	L	V	P	L	V	P	L	
	L- Lüganeuse õppekoht													
Jrk	Õppeaine	1.klass			2.klass			3.klass			Kokku			Norm
1	eesti keel	6		7	7		8	6		6	19		20	19
2	vene keel emakeelena					4			4			13		13
3	eesti keel teise keelena					4			4			12		12
4	inglise keel A- keel							3		4	3	3	4	3
5	matemaatika	4		5	4	3	4	4	4	5	12	10	14	10
6	loodusõpetus	1		1	2	1	1	2	1	1	5	3	4	3
7	inimeseõpetus				1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
8	muusika	2		2	2	2	2	2	2	2	6	6	6	6
9	kunst	1,5		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5	5	4,5	4,5
10	tööõpetus	1,5		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5	4	4,5	4,5
11	kehaline kasvatus	3		2	3	3	3	3	3	3	9	8	8	8
12	valikõppeaine "Huvitav matemaatika"					1						1		
13	valikõppeaine "Digioskused"					1						1		
14	valikõppeaine "Digiõpetus"	1			1			1			3			
	Kokku tunde nädalas	20		20	23	23	23	25	25	25	x	x	x	x
	Norm	20			23			25			x	x	x	x

Tabel 2. II kooliastme tunnijaotusplaan

II kooliaste														
	V- Viru õppekoht													
	P- Pargi õppekoht	V	P	L	V	P	L	V	P	L	V	P	L	
	L- Lügänu õppekoht													
Jrk	Õppeaine	4.klass			5.klass			6.klass			Kokku			Norm
1	eesti keel	5		6	3		4	3		3	11		13	11
2	kirjandus				2	2	2	2	2	2	4	4	4	4
3	vene keel emakeelena					2			2			4		6
4	eesti keel teise keelena		5			5			5			15		15
5	inglise keel A- keel	4	3	4	4	3	4	3	3	3	11	9	11	9
6	vene keel/saksa keel/soome keel B-keel							3		3	3		3	3
7	matemaatika	4	4	4	5	4	5	5	5	5	14	13	14	13
8	loodusõpetus	2	2	2	2	2	2	3	3	3	7	7	7	7
9	ajalugu				2	1	2	2	2	2	4	3	4	3
10	ühiskonnaõpetus	1							1	1	1	1	1	1
11	inimeseõpetus		1		2	1	1	2	1	1	4	3	2	2
12	muusika	2	2	2	1	1	1	1	1	1	4	4	4	4
13	kunst	1	1	1	2	1	1	1	1	1	4	3	3	3
14	käsitöö ja kodundus/tehnoloogiaõpetus	1	2	2	2	2	2	2	2	2	5	6	6	5
15	kehaline kasvatus	3	3	3	3	3	3	2	2	2	8	8	8	8
16	valikõppeaine "Informaatika"			1			1			1			3	
17	valikõppeaine "Ülesannete lahendamine IT-vahendite abil"					1						1		
18	valikõppeaine "Vene keel ja kultuurilugu"		2									2		
19	valikõppeaine "Majandusõpetus"	1						1			2			
20	valikõppeaine "Huvitund"	1									1			
	Kokku tunde nädalas	25	25	25	28	28	28	30	30	30	x	x	x	x
	Norm	25			28			30			x	x	x	x

Tabel 3. III kooliastme tunnijaotusplaan

III kooliaste														
	V-Viru õppekoht													
	P-Pargi õppekoht	V	P	L	V	P	L	V	P	L	V	P	L	
	L-Lüganuse õppekoht													
Jrk	Õppeaine	7.klass			8.klass			9.klass			Kokku			Norm
1	eesti keel	2		2	3		2	2		2	7		6	6
2	kirjandus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6	6	6	6
3	vene keel emakeelena		1			1			1			3		3
4	eesti keel teise keelena		5			5			5			15		15
5	inglise keel A-keel	3	3	3	3	3	3	3	3	3	9	9	9	9
6	vene keel/saksa keel/soome keel B-keel	3		3	3		3	3		3	9		9	9
7	matemaatika	5	5	5	4	4	4	5	4	5	14	13	14	13
8	loodusõpetus	2	2	2							2	2	2	2
9	ajalugu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6	6	6	6
10	ühiskonnaõpetus							2	2	2	2	2	2	2
11	geograafia	1	1	1	2	2	2	2	2	2	5	5	5	5
12	bioloogia	1	1	1	2	2	2	2	2	2	5	5	5	5
13	keemia				2	2	2	2	2	2	4	4	4	4
14	füüsika				2	2	2	2	2	2	4	4	4	4
15	inimeseõpetus	1	1	1	1	1	1				2	2	2	2
16	muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3
17	kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3
18	käsitöö ja kodundus/tehnoloogiaõpetus	2	2	2	2	2	2	1	1	1	5	5	5	5
19	kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6	6	6	6
20	valikõppeaine "Informaatika"		1	1								1	1	
21	valikõppeaine "Karjääriõpetus"			1									1	
22	valikõppeaine "Loovtöö kirjutamise alused"						1						1	
23	valikõppeaine "Mänguline matemaatika"	1									1			
24	valikõppeaine "Majandus- ja karjääriõpetus"	1									1			
	Kokku tunde nädalas	30	30	30	32	32	32	32	32	32	x	x	x	x
	Norm	30	30	30	32	32	32	32	32	32	x	x	x	x

2.3. Vaba tunniressursi kasutamine.

(1) Põhikooli vaba tunniressurssi kasutatakse kohustuslikele õppeainetele alljärgnevalt:

Tabel 4. Vaba tunniressurss

Kooliaste	Õppeaine	Viru	Lüganuse	Pargi
I kooliaste	loodusõpetus	2	1	
	matemaatika	2	4	
	eesti keel		1	
	inglise keel		1	
	kehaline kasvatus	1		
II kooliaste	inglise keel	2	2	
	matemaatika	1	1	
	ajalugu	1	1	
	inimeseõpetus	2		1
	kunst	1		
	käsitöö ja kodundus/ tehnoloogiaõpetus		1	1
	eesti keel		2	
III kooliaste	matemaatika	1	1	
	eesti keel	1		

I kooliaste

- Loodusõpetus aitab kaasa funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele, ümbritseva elu ja looduse tundmaõppimisele ning võimaldab teostada katseid ja vaatlusi, korraldada õppekäike.
- Matemaatika vajab suuremat tähelepanu, õpetajapoolset toetust ja seostamist igapäevaeluga, koostegutsemist ja mänguliste elementide kasutamist, mille tõttu areneb võimekus lahendada probleeme ning teha järeldusi.
- Eesti keele lisatund annab võimaluse arendada õpilaste sõnavara. Esimestel kooliaastatel tuleb tegeleda elementaarse lugemisoskuse arendamisega, see on eduka õppimise alus kõigis õppeainetes ja kooliastmetes.
- A-võõrkeele lisatunniga toetatakse mängulisi võtteid kasutades oskust võõrkeelt kuulata ning selles rääkida.
- Kehalise kasvatus lisatunni eesmärk on mitmekesistada õppeprotsessi ning muuta õppetegevusi vaheldusrikkamaks.

II kooliaste

- A-võõrkeele lisatund annab võimaluse keeleoskuse paremaks omandamiseks, samuti on A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused aluseks B-võõrkeele omandamiseks.
- Matemaatika lisatund toetab probleemilahenduskuse arendamist, mille käigus õpitakse nägema uusi seoseid, siduma neid eelnevate teadmistega ja rakendama uutes olukordades.
- Ajaloo lisatunniga saavad õpilased vajalikke teadmisi oma kodukoha minevikust ning kultuuripärandist. Toetatakse õpilaste rahvusliku ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- Inimeseõpetuse lisatund toetab õpilaste isiksuse kujunemist, mille käigus õpib õpilane end paremini tundma. Lisaks pööratakse tähelepanu sotsiaalse pädevuse arendamisele.
- Kunsti lisatund toetab õpilase üldarengut, väärtushoiakuid, oskust tegutseda iseseisvalt ja koostöiselt.
- Käsitöö ja kodunduse/tehnoloogiaõpetuse lisatund võimaldab läbi viia teiste ainetega lõimitud pikemaid projekte.

III kooliaste

- Matemaatika lisatund tagab parema ettevalmistuse õppimiseks gümnaasiumi reaali- ja loodusharus.
- Eesti keele lisatund on mõeldud peamiselt loovtöö ettevalmistamiseks, kirjaliku eneseanalüüsi koostamiseks ja esitluse ettevalmistamiseks.

(2) Kooliastmete tunnijaotusplaanides on lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele ka valikainetunnid, et hõlbustada õpilaste tulevase valikuid, aidates arendada nende huvisid, digipädevust ning matemaatilist mõtlemist.

- digiõpetus 1.-3. klass (Viru õppekoht)

Valikaine toetab õpilase digipädevuste arendamist ja lõimingut teiste ainevaldkondadega.

- huvitund 4. klass (Viru õppekoht)

Valikõppeaine toetab liikumisharjumuste kujundamist, matemaatilist mõtlemist, eneseväljendusoskust ning arendab õpilase loovat, ruumilist ja tehnilist mõtlemist.

- majandusõpetus 4. ja 6. klass (Viru õppekoht)

Eesmärk on arendada üldpädevusena õpilaste ettevõtluspädevust. Lisaks keskendutakse õpilase enesearengu kasvule koos rahatarkuse omandamisega.

- mänguline matemaatika 7. klass (Viru õppekoht)

Eesmärk on tõsta õpilaste teadlikkust ja huvi matemaatika valdkonna vastu, arendada loovmõtlemist.

- majandus- ja karjääriõpetus 7. klass (Viru õppekoht)

Eesmärk on kujunda õpilastes valmisolekut leida endale tööturul rakendust, arendada iseseisvat otsustusvõimet, täita elus erinevaid rolle ning jätkata õppimist ning enese täiendamist kogu elu jooksul. Karjääriõpetus toetab tööturu paremat toimimist, viies oskused ja huvid kokku töö- ja õpivõimalustega.

- informaatika 4.-7. klass (Lüganuse õppekoht)

Eesmärk on suunata õpilasi sisukamalt kasutama kommunikatsiooni- ja infovahendeid ning rakendama neid õppetöös.

- loovtöö kirjutamise alused 8. klass (Lüganuse õppekoht)

Eesmärk on anda õpilastele eelteadmised loovtöö kirjaliku osa vormistamise põhimõtetest ning juhised loovtöö kirjutamiseks.

- karjääriõpetus 7. klass (Lüganuse õppekoht)

Eesmärk on aidata kaasa õpilaste tulevase õpitee valikul. Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuseomaduste teadvustamisele ning nende seostele esmaste karjäärivalikutega. Õpitakse hindama elukestva õppe tähtsust ning tutvutakse edasiõppimisvõimalustega.

- huvitav matemaatika 2. klass (Pargi õppekoht)

Valikaine eesmärgiks on tõsta õpilaste teadlikkust ja huvi matemaatika valdkonna vastu, arendada loovmõtlemist.

- digioskused 2. klass (Pargi õppekoht)

Valikaine eesmärgiks on digipädevuste kujundamine ja lõiming teiste ainevaldkondadega.

- ülesannete lahendamine IT-vahendite abil 5. klass (Pargi õppekoht)

Eesmärgiks on kasutada infotehnoloogilisi vahendeid matemaatika valdkonna teadmiste omandamisel ning igapäevaelu probleemide lahendamisel.

- informaatika 7. klass (Pargi õppekoht)

Valikaine eesmärk on suunata õpilasi sisukamalt kasutama kommunikatsiooni- ja infovahendeid õppetöös ja igapäevaelus ning toetada hiljem loovtööde vormistamist.

- vene keel ja kultuurilugu 4. klass (Pargi õppekoht)

Valikaine eesmärk on venekeelsete õpilaste emakeele ja kultuuri väärtustamine.

- eesti keele suuline eneseväljendus 3. klass (lihtsustatud õppekava õpilasele Pargi õppekohas)

Valikaine eesmärgiks on toetada selge ja ladusa keele arengut ja soravat eneseväljendusoskust.

- Informaatika (lihtsustatud õppekava õpilasele 4.-9. klass Pargi õppekoht ja 3.-9. klass Viru õppekoht)

Valikaine eesmärgiks on õpilase toimetuleku toetamine digivahendite kasutamisel igapäevaelus.

2.4. Võõrkeele valimise põhimõtted põhikoolis

(1) Põhikooli riikliku õppekava alusel algab A-võõrkeele õpe 3. klassis. Põhikoolis õpitakse A-võõrkeelena inglise keelt. B-võõrkeele õpet alustatakse 6. klassis. Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B-võõrkeelt.

(2) B-võõrkeelena õpitakse vene keelt (Viru ja Lüganuse õppekoht), saksa keelt (Viru ja Lüganuse õppekoht) ja soome keelt (Lüganuse õppekoht). B-võõrkeele valiku teeb laps koos vanemaga 5. klassi teisel poolaastal. Võõrkeelte õpetamisel jaotatakse võimalusel klassid alates teisest kooliastmest väiksemateks õpperühmadeks. Kool avab mitu B-võõrkeele gruppi juhul, kui igas grupis on vähemalt kuus õpilast. Kui õpilaste arv klassis seda ei võimalda, siis määrab kool klassile B-võõrkeeleks selle keele, mida valiti rohkem. Võrdse valiku korral otsustab kool.

2.5. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

(1) Koolis toimub eestikeelne aineõpe vastavalt eestikeelsele õppele ülemineku kavale.

(2) Eesti keeles õpetatavad ained klassiti on järgmised:

I kooliaste:

2.-3.klassis inimeseõpetus, loodusõpetus ja kehaline kasvatus. Eriklassis toimub eestikeelne õpe ainult kehalises kasvatuses.

II kooliaste:

4. klassis toimub kõikides ainetes õppetöö eesti keeles ning eesti keele õpe toimub vastavalt eesti keel teise keelena ainekavale.

5. klassis kehaline kasvatus, matemaatika ja muusika.

III kooliaste:

8. ja 9. klassis keemia.

2.6. Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse valimise põhimõtted

(1) Õppegrupid moodustatakse õpilaste nimekirja pooleks jagades ning kõik õpilased saavad nii käsitöö ja kodunduse kui ka tehnoloogiaõpetuse tunde. Õppeaasta jooksul vahetatakse valdkondlike õpitulemuste saavutamiseks õpperühmi. 9. klassi alguses valivad õpilased eelnevalt õpitu põhjal endale kogu perioodiks sobiva õppegrupi. Õppegruppide suuruse määramisel arvestatakse grupi täituvust.

2.7. Lihtsustatud õppe (LÕK) korraldamise põhimõtted

(1) Lihtsustatud õppe (LÕK) puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest, muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu.

(2) Võõrkeelena õpitakse üht keelt. Eesti õppekeelega õpilaste puhul on selleks A-võõrkeel (inglise keel), mille õppimist alustatakse 5. klassis.

(3) Eesti keelest erineva õppekeelega õpilase puhul on võõrkeeleks eesti keel teise keelena, mille õppimist alustatakse 3. klassis.

(5) Kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv on järgmine:

Tabel 5. Lihtsustatud õppe (LÕK) tunnijaotusplaan eesti õppekeele klassides

Õppetundide arv nädalas eesti õppekeelega õpilasele									
	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel					2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikained (informaatika)			2	2	2	2	2	2	2
kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Tabel 6. Lihtsustatud õppe (LÕK) tunnijaotusplaan vene õppekeele klassides

Õppetundide arv nädalas vene õppekeelega õpilasele									
	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
vene keel	7	9	7	7	7	6	6	6	6
eesti keel teise keelena			2	2	2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1

muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
valikained (informaatika)				1	2	2	2	2	2
Valikained (eesti keele suuline eneseväljendus)			1						
kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

2.8. Õppekorraldus gümnaasiumis

(1) Gümnaasiumis õppearvestuse alus on kursus, õpilase kohustuslik õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust. Kursuse maht on üldjuhul 35 tundi juhendatud õppetööd. Gümnaasiumis võivad kursused põhineda e-õppel.

(2) Eesti keelt teise keelena õppivatele õpilastele tagab kool eestikeelse õppe, v.a vene keel emakeelena, kirjandus.

(3) B2-keeleoskustaseme keelena õpetatakse inglise keelt; B1-keeleoskustaseme keelena õpetatakse vene ja saksa keelt; A-keeleoskustaseme keelena õpetatakse saksa keelt, võimalusel ja õpilaste huvi korral ka muid keeli.

(4) Õpilasel on võimalus valida kitsa ja laia matemaatika vahel. Õpilasel on võimalik matemaatika kitsas kursus vahetada laia matemaatika kursuse vastu. Vastav kirjalik avaldus esitatakse õppekorraldusjuhile hiljemalt 10. klassi lõpuks. Laia matemaatika kursust õppivatele õpilastel, kes soovivad üle minna kitsale kursusele, tuleb täiendavalt juurde õppida valikaineid arvestusega, et koos kitsa matemaatika 8 kursusega oleks gümnaasiumi jooksul läbitud 96 kursust.

(5) Gümnaasiumikursused on jaotatud kohustuslikeks, kooli- ja valikkursusteks.

(6) Koolikursused on kohustuslikud kõikidele õpilastele;

- Majandus- ja ettevõtlusõpetus - 2 kursust.

Majandus- ja ettevõtlusõpetuse õppimise eesmärk on mõista ühiskonnas toimuvaid nähtusi ja protsesse ning seoseid üksikisiku, ettevõtte, riigi ning rahvusvahelisel tasandil. Seejuures arendatakse õpilastes ettevõtlikku ja keskkonda väärtustavat ning säästvat eluhoiakut, probleemide lahendamise ja uurimise oskusi.

- Uurimistöö alused - 2 kursust.

Valikaine annab algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest. Valikaine koosneb auditoorsetest loengutest ja/või e-õppevormidest, mille jooksul käsitletakse eespool nimetatud teemasid. Lisaks

kasutatakse individuaalõppevormi, mille vältel õpilane koostab koostöös juhendajaga vabalt valitud ainevaldkonnas uurimistöö või praktilise töö, sh töö annotatsiooni emakeeles ja A-võõrkeeles ning retsensiooni kaasõpilase töö kohta.

- Maailmakirjandus antiikajast 18. sajandini - 1 kursus (vene põhikooli lõpetajatele).

Kursus toetab gümnaasiumi kirjandushariduse suunitlust – kirjaniku kunstimaailma mõistmist ajaloolis-kirjanduslikust perspektiivist, mille kultuuritausta moodustab Euroopa kirjandus. Kursus toetab lõimitud õpet ajaloo ja kunstiõpetusega.

(7) Valikkursused on kooli pakutavad kursused, mida õpilane valib vastavalt oma huvile. Valikkursuste õpe korraldatakse vastava õpetaja ja vähemalt 10 soovija olemasolul. Erandkorras IÕK alusel ka väiksema grupi puhul. Kool võib moodustada valikkursuste korraldamiseks klassideüleseid gruppe. Valikkursuste õppimise soovist teavitavad 10. klassi õpilased õppekorraldusjuhti esimese õppenädala jooksul. Õpilasel on kohustus valitud valikkursused läbida täies mahus. Valikkursuste hulka arvestatakse ka kursuseid, mis on õpilasel läbitud mõnes teises haridusasutuses (sh huvikool, teine gümnaasium, kõrg- või kutsekool, Tartu Ülikooli Teaduskool, Edumus School). Õpilane esitab õppe ülekandmise sooviavalduse koos selle läbimist tõendava dokumendiga õppekorraldusjuhile hiljemalt iga õppeaasta lõpuks.

Kool pakub järgmisi valikkursuseid:

- mehhatroonika 1 kursus
- projekti kirjutamine ja juhtimine 2 kursust
- saksa keel 6 kursust
- autoõpetus 3 kursust
- kaasaegne inglise keel 3 kursust
- sportmängud 1 kursus
- inimene ja õigus 1 kursus
- sõjad ja konfliktid 1 kursus
- matemaatika praktikum 2 kursust
- usundiõpetus (e-kursus) 2 kursust
- psühholoogia (e-kursus) 1 kursus
- kehalised võimed ja liikumisoskused (e-kursus) 1 kursus
- pillimäng Kiviõli Kunstide Koolis 6 kursust

Tabel 7. Tunnijaotusplaan gümnaasiumis

	10	11	12	kokku			10	11	12	kokku
EESTI KEEL	2	2	2	6		VEENE KEEL	2	2	2	6
KIRJANDUS	2	2	1	5		KIRJANDUS		2	2	4
B1 VENE/SAKSA KEEL	2	2	1	5		Kirjandus (eesti kirjandus) eesti keeles			1	1
B2 INGLISE KEEL	2	2	1	5		EESTI KEEL TEISE KEELENA	5	2	2	9
LAI MATEMAATIKA	5	4	5	14		B2 INGLISE KEEL	2	2	1	5
BIOLOOGIA		2	2	4		LAI MATEMAATIKA	5	4	5	14
GEOGRAAFIA (loodusgeograafia)	2			2		BIOLOOGIA		2	2	4
KEEMIA	2	1		3		GEOGRAAFIA (loodusgeograafia)	2			2
FÜÜSIKA	2	2	1	5		KEEMIA	2	1		3
AJALUGU	2	2	2	6		FÜÜSIKA	2	2	1	5
ÜHISKONNAÕPETUS			2	2		AJALUGU	2	2	2	6
INIMESEÕPETUS			1	1		ÜHISKONNAÕPETUS			2	2
GEOGRAAFIA (inimgeograafia)	1			1		INIMESEÕPETUS			1	1
KUNST		1	1	2		GEOGRAAFIA (inimgeograafia)	1			1
MUUSIKA	1	1	1	3		KUNST		1	1	2
KEHALINE KASVATUS	2	2	1	5		MUUSIKA	1	1	1	3
						KEHALINE KASVATUS	2	2	1	5
RIIGIKAITSE 2. kursus "Välilaager"						RIIGIKAITSE 2. kursus "Välilaager"				
noormeestele kohustuslik, tüdrukutele valik		2		2		noormeestele kohustuslik, tüdrukutele valik		2		2
UURIMISTÖÖ ALUSED		2		2		UURIMISTÖÖ ALUSED		2		2
MAJANDUS- JA ETTEVÕTLUSÕPETUS	1	1		2		MAJANDUS- JA ETTEVÕTLUSÕPETUS	1	1		2
						MAAILMAKIRJANDUS ANTIKAJAST 18. SAJANDINI		1		1
	27	28	20	75			27	29	24	80

2.9. Õppekavaväliste tegevuste arvestamine kooli õppekava täitmisel

(1) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool õppekava täitmisel arvestada kooliväliseid õpinguid või tegevusi, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kooli õppekavva mittekuuluvate õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub tõendusmaterjalidele.

(2) Üldjuhul on esitatavaks dokumenteeritud tõendusmaterjalid:

- õppeaine kava koos eesmärkide, sisu ja õpitulemustega, hinnetelett või juhendaja hinnang. Õpitu peab olema sisuliselt sobiv vastava kooliastme õppekavaga ning olema määratletav tasemega, s.t põhikoolis ja gümnaasiumis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatut.
- töönaidised, artiklid, kirjutatud projektid, kavandid, aruanded, elektrooniline õpimapp jm, mis otseselt tõendavad taotleja pädevusi või õpitulemusi.

(3) Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale õpitulemuste tõendamiseks, kui õpilase esitatud materjali ei hinnata piisavaks.

(4) Gümnaasiumiastmes arvestatakse valikkursus(t)ena Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli, TalTechis jm läbitud kursusi ning selle arvestamiseks esitab õpilane õppekorraldusjuhile taotluse ja õpet korraldanud asutuse välja antud tõendi, kus on märgitud õppesisu, saavutatud õpitulemused ning tundide maht.

3. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonna all mõistetakse vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilane areneb ja kasvab.

(2) Õppekeskkond toetab õpilase arenemist ennastjuhtivaks ja aktiivseks õppijaks, kes väärtustab oma kooli.

(3) Sotsiaalne ja vaimne keskkond kujundatakse ühiselt, mis tugineb vastastikusel lugupidamisel, teineteise seisukohtade arvestamisel ja kokkulepetel. Oluline on üksteise toetamine ning kooli väärtuste järgimine, mida toetavad Käitumisoskuste Mängu (VEPA) metoodika, Kiusamisest Vabaks programmi põhimõtted ja ühiselt kokku lepitud hea tava. Õpilastel on võimalus osaleda õpilasesinduse töös, näidata initsiatiivi ja luua uuendusi. Koolis on loodud võimalused eneseteostuseks (võistlused, olümpiaadid, konkursid jm). Õpetajad

jagavad omavahel kogemusi, külastatakse kolleegide tunde. Peame tähtsaks kooli ja kodu koostööd: arenguvestlustel osalemine, külalistunnid õpilastele, koosolekud ja ühistegevused.

Psühholoogiliselt hea õhkkond saavutatakse:

- vastastikuse lugupidamisega, mis avaldub õpetaja ja õpilaste hääletoonis, sõnastuses, abivalmiduses jm
- pingevaba õhustikuga, kus on võimalik eksida, oma vigu tunnistada, katsetada ja proovida
- ühiste ja selgete eesmärkidega, kus õpetaja ja õpilased teavad, miks ja kuidas midagi tehakse, ollakse valmis isiklike eesmärkide saavutamiseks pingutama
- jagatud vastutusega, mis toetab ennastjuhtivust (õpetaja vastutab keskkonna ja õpitingimuste loomise eest, õpilased õppimise eest)
- positiivse suhtumisega erinevatesse kultuuridesse, milles on oluline osa mitmekesisuse väärtustamisel ning õppijate eripärade ja vajadustega arvestamisel.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgitakse, et kooli ruumide sisustus ja rajatised oleks turvalised ja vastaks tervisekaitsenõuetele. Klassiruumis on võimalik paigutada laudu vastavalt tunni tegevustele, „kõnelevad seinad“ toetavad õppetööd. Klassiruumides on internetiühendus ja statsionaarne esitlustehnika, õppetöös kasutatakse arvuteid. Koolil on oma raamatukogu. Õppetöös kasutatakse e-õppekeskkondi ja erinevaid tehnoloogilisi õppevahendeid. Väärtustatakse tervislikku eluviisi ja selle kujundamiseks toimuvad õuesõppetunnid, õppekäigud, õuevahetunnid, liikumispäevad jm.

(5) Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (nt kooliõues, looduses, muuseumides, hariduskeskustes, ettevõtetes jm), tagades õpilaste vaimne ja füüsiline turvalisus ning tervise kaitse. Kool korraldab õppe- ja kasvatusesmärgilisi õppekäike. Õppekäik on õppekavaga seotud, eesmärgistatud ühe aine piires või aineteülevalt korraldatud õpe väljaspool kooli. Õppija jaoks on õppekäigu näol tegu õpikogemusega, mis on igapäevaeluga seotud, eesmärgistatud ja tähenduslik. Õpilastel on võimalus osaleda projektides, nt Erasmus+, Veni Vidi Vici, töövarjupäev jms.

4. III kooliastme loovtöö ja/või gümnaasiumis õpilasuurimus või praktiline töö

4.1. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.

(1) Põhikooli riikliku õppekava järgi korraldab kool III kooliastmes õpilastele loovtöö, milleks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö sooritamine on kohustuslik

kõikidele õpilastele ning on üks põhikooli lõpetamise tingimustest. Loovtöö viiakse reeglina läbi 8. klassis.

(2) Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning isiklikest huvidest lähtuvat eneseteostusvõimalust ning toetada

- õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulisuse, algatusvõime ja eneseväljendusoskuse kujunemist;
- uute ideede tekkimist ja ellu viimist õppeaineid lõimides ning argieluga seostades;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilast oma võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid edasisteks õpinguteks.

Loovtööga kujundatakse ja arendatakse üldpädevusi:

- iseseisev ja rühmas töötamine,
- probleemide lahendamine,
- kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus,
- töö allikate ja andmetega,
- tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine,
- tegevuse ja töö analüüsimine,
- kirjaliku töö vormistamine,
- infotehnoloogia vahendite kasutamine jne.

Loovtöö teema peab seostuma ainekavaga ning puudutama õpilast ennast, kasvades välja valitud ainevaldkonnast. Loovtöö kategooriad valib kool, kuid täpse teema valib õpilane koostöös juhendava aineõpetajaga. Loovtööd saab teha individuaalselt või rühmas. Loovtöö planeerimine ja juhendamine toimub vastavalt kokkulepetele. Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või rühmas.

(3) Loovtööde koordinaator/klassijuhataja tutvustab õpilastele loovtöö korraldamise põhimõtteid. 7. klassi lõpuks valivad õpilased koos juhendava õpetajaga loovtöö esialgse teema.

(4) Õpilane kaitseb loovtööd kaitsmiskomisjoni ees 8. klassis õppeaasta lõpul ning loovtöö teema ja hinne kantakse klassitunnistusele. Põhikooli lõputunnistusele kantakse ainult positiivselt sooritatud loovtöö teema.

(5) Lihtsustatud õppe (LÕK) õpilane teeb loovtöö juhul, kui õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö tegemine on võimalik.

4.2. Õpilasuuringus või praktiline töö gümnaasiumis

- (1) Õpilasuuringus on õpilase või õpilaste kirjalik töö vastavalt õppekavale.
- (2) Praktiline töö on vastavalt õppekavale õpilase või õpilaste loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, projekt vms ning selle kirjalik kokkuvõte.
- (3) Õpilasuuringust ja praktilist tööd võib teha mitmekesi, õpilasuuringuse puhul on soovituslik ülempiir kaks, praktilise töö puhul kuni viis õpilast.
- (4) Juhendaja roll on nõustada ja juhendada õpilast töö valmimise ajal; kontrollida töö valmimist osade kaupa; suunata töö sisulist ja kirjalikku vormistamist; aidata õpilasel valmistuda eelkaitsmiseks ja kaitsmiseks.
- (5) Uurimistööde ja praktiliste tööde avalik kaitsmine toimub 5-minutiliste suuliste ettekannetega, mida illustreeritakse visuaalse abimaterjaliga (slaidiesitus).
- (6) Hindamisel lähtutakse kooli õppekavas ja UPT juhendis kirjeldatud skaaladest. Töö teema ja hinne kantakse lõputunnistusele.

5. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine

5.1. Üldsätted

- (1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks edasise õppetöö kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid hindamismeetodeid.
- (2) Õpitulemused on õppimise tulemusena omandatavad teadmised, oskused või pädevused, mille omandamise taset on võimalik hinnata. Õpitulemused on esitatud ainekavades.
- (3) Kui õpilasele on vastavalt riiklikule õppekavale koostatud individuaalne õppekava (IÕK), arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.
- (4) Lihtsustatud õppe (LÕK) õpilase hindamisel ja järgmisesse klassi üleviimisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-des 19–22 sätestatud põhimõtetest.

5.2. Hindamise eesmärk

- toetada ennastjuhtiva õpilase arengut ja anda tagasisidet õpiedukusest;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- arendada õpilase õpi- ja eneserefleksioonioskusi (vigade avastamine, parandamine, vältimine);

- kasvatada õpilase vastutust õpitulemuste eest (õpilane teab, mida, millal ja milliste kriteeriumite alusel hinnatakse);
- toetada õpetaja eesmärgipäraselt tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimise või kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

5.3. Hindamise põhimõtted

(1) Õpilase teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse põhimõttest, et hindamine on

- planeeritud ja süstemaatiline;
- objektiivne ja usaldusväärne;
- mitmekülgne – hindamisel on rõhuasetus seostatud teadmiste rakendamise, võrdlemise, üldistamise ning järelduste tegemise oskusel. Teisejärguline on faktiteadmiste taasesitamise hindamine.

(2) Õppimist toetavat tagasisidet annab õpetaja vastavalt oma õppeaine eripärale ja eesmärkidele:

- õpetajapoolne juhendamine õpiülesande sooritamise käigus;
- individuaalne vestlus õppijaga tema õppimise edenemisest ja tähelepanu juhtimine arengut toetavatele tegevustele;
- grupivestlus õppijatega õppimise edenemisest ja tähelepanu juhtimine arengut toetavatele tegevustele;
- verbaalne või mitteverbaalne märguanne õppeprotsessi käigus, mis aitab kaasa õnnestunud õppimisele;
- õpilase eneseanalüüs;
- õppeprotsessi analüüs.

(3) Õpitulemuste omandamist kontrollivate mahukate kirjalike tööde (kontrolltööd) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega Stuudiumis kontrolltööde plaanis.

(4) Kontrolltöö on reeglina ühe õppeteema õpitulemuste omandamist kontrolliv kirjalik töö.

- Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilastele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist.
- Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö.
- Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd.
- Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, samuti õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esmaspäeval ja reedel või ainult ühel neist päevadest või esimese või viimase tunnina.

(5) Tunnikontroll on 1-2 õppetunni jooksul omandatud õpitulemuste kontroll. Päeva jooksul toimuvate tunnikontrollide arv pole piiratud.

(6) Õpitulemuste saavutatust kontrollivaid töid ei koondata võimalusel õppeperioodi lõppu.

(7) Järgmist hindelist tööd ei korraldata enne, kui eelmise töö hinne on õpilastele teatatud ja e-päevikusse kantud. Kirjalikud tööd tagastab õpetaja hinnatult hiljemalt viie (5) õppepäeva jooksul pärast töö tegemist, suuremahuliste õppeülesannete (õpimapp, kirjand, kontrolltööd jms) puhul kümne (10) õppepäeva jooksul, tunnikontroll tagastatakse järgmisel õppetunnil.

(8) Iga tööpäeva lõpuks (hiljemalt kell 17.00) kannavad õpetajad e-päevikusse kodused ülesanded. Kodutööst teavitab õpetaja õpilasi eelnevalt juba ainetunnis. 1. klassis koduseid ülesandeid ei anta. Samuti ei anta kodutöid pühade- ja koolivaheajajärgseks päevaks.

5.4. Hindamisest teavitamine

(1) Õpilasel ja vanemal on õigus saada klassijuhatajalt teavet hindamise üldiste põhimõtete ja korralduse kohta ning saadud hinnete ja hinnangute kohta aineõpetajatelt. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Õpetaja peab õppeaasta alguses ja õppeperioodide alguses tutvustama õpilastele erinevate tööde osakaalu ja hindamise ajaplaani.

(2) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õppeperioodi lõpul e-päeviku kaudu. Paberil väljastatakse tunnistus õppeaasta lõpus.

5.5. Kujundav hindamine

(1) Kujundav hindamine on õppe käigus toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ning antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ja vajakajäämistele kohta, innustatakse õppijat ja kavandatakse edasise õppimise eesmärgid. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu kirjeldamisele võrdluses varasemate tulemustega.

(2) Õppetunni vältel saab õpilane suulist ja/või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate õpitulemuste kohta.

(3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et tõsta õpimotivatsiooni ning arendada õpilase oskust eesmärgi püstitada ja õpiprotsessi eesmärkide põhjal analüüsida.

(4) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp sisaldab õpilase töid, nende analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada nii aine- kui ainevaldkonnapõhiselt.

5.6. Hindamine põhikoolis

5.6.1. Kasutatav hindamissüsteem põhikoolis

(1) Hindamisel kasutatakse kujundavat hindamist ja numbrilist hindamist.

(2) Õpitulemuste hinded jagunevad:

- õppeprotsessi hinne ehk jooksev hinne (tunnikontroll, kontrolltöö, kirjand, suuline vastamine jm);
- trimestrihinne, mis kujuneb õppeprotsessi hinnete ehk jooksvate hinnete põhjal;
- aastahinne, mis kujuneb trimestrihinnete põhjal.

(3) Hindamine:

1) 1. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel 1.- 2. trimestril kõigis õppeainetes suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.

* Üleminekuperioodi õppeaastatel 2024/2025, 2025/2026 kasutatakse klassis, mis läheb üle eestikeelsele õppele, 1.- 2. trimestri vältel kõigis õppeainetes suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.

Hinnangud kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

Hinnanguid alustatakse väljenditega:

„Teab/oskab väga hästi.....“,

„Teab/oskab hästi.....“,

„Teab/oskab.....“,

„Teab/oskab ebapiisavalt, vajab harjutamist.....“.

Need kirjutatakse e-päevikus kommentaaride lahtrisse. Viimasel trimestril kasutatakse numbrilist hindamist. Aastahinne kujuneb nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hinde põhjal ning fikseeritakse numbrilise hindena.

2) 2.-9. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel numbrilisi hindeid. Soovi korral võib õpetaja lisada sooritusprotsendi. Kokkuvõtvalt hinnatakse trimestrite lõpus, aastahinne kujuneb trimestrihinnete põhjal.

(4) Hindamisskaala viiepallisüsteemis:

Hindele võib lisada õppimist toetavat sõnalist tagasisidet õpilase arengu, motivatsiooni, suhtlemis- ja koostööoskuste kohta.

Numbrilise hindamise skaala:

- 1) hinne „5” ehk „väga hea”, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust, hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hinne „4” ehk „hea”, õpilane on saanud 75–89% võimalikust punktide arvust, hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hinne „3” ehk „rahuldav”, õpilane on saanud 50–74% võimalikust punktide arvust, hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hinne „2” ehk „puudulik”, õpilane on saanud 20–49% võimalikust punktide arvust, hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hinne „1” ehk „nõrk”, õpilane on saanud 0–19% võimalikust punktide arvust, hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

5.6.2. Õpilase käitumise (sh hoolsuse) hindamine põhikoolis

- (1) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis, sh hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õpiülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus ülesannete täitmisel.
- (2) Käitumise hindamise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning kooli kodukorra nõudeid ja motiveerida õpilast õpiülesandeid hoolikalt täitma.
- (3) I- III kooliastmes hinnatakse õpilase käitumist (sh hoolsust):

- 1) Käitumishindega „eeskujulik” – „E”

hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt; kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid

võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlük, hoolas, iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud tööd lõpuni.

2) Käitumishindega „hea“ – „H“

hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid; kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.

3) Käitumishindega „rahuldav“ – „R“

hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja vanemate tähelepanu ja suunamist; kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

4) Käitumishindega „mitterahuldav“ – „MR“

hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega vanemate nõudmistele; kellel esineb sageli põhjuseta puudumisi või kes on toime pannud üksiku õigusvastase teo või käitunud ebakõlbeliselt; kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused tööd ning muud ülesanded koolis ja kodus.

(4) Käitumishinded märgitakse e-päevikusse ja õpilasraamatusse.

5.6.3. Järelevastamise ja järeltöö korraldus põhikoolis

(1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on

1) hinnatud hindegaga „2“ ehk „puudulik“ või „1“ ehk „nõrk“

2) või hinne on jäänud panemata (st õpilane on hindelise töö ajal koolist puudunud), kantakse e-päevikusse hinnete lahtrisse tähis „T“ ehk „tegemata töö“ ja vajadusel kommentaar;

siis antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 õppepäeva pärast hinde e-päevikusse kandmist. Õpetaja ja õpilase kokkuleppel võib töö sooritamise aeg olla lühem või pikem.

- Aineõpetaja lisab e-päevikusse hinde kõrvale kommentaari, mis kuupäevani saab järeltööd/ järelevastamist sooritada.

- Saadud hinne kantakse e-päevikusse eelmise hinde järele kaldkriipsu taha.
- Tegemata töö puhul eemaldatakse pärast selle sooritamist e-päevikust tähis „*T*” ehk „*tegemata töö*” ja lisatakse saadud hinne. Kommentaarid jäävad alles ning neid täiendatakse vajadusel.
- Kui õpilane ei ole tegemata tööd ettenähtud ajaks ära teinud, siis eemaldatakse tähis „*T*” ehk „*tegemata töö*” ja lisatakse hinne „*1*” ehk „*nõrk*”. Seda tööd järele vastata ei saa.

(2) Positiivset protsessihinnet, trimestrihinnet ja aastahinnet ei parandata.

(3) Kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsiooniajal. Järelevastamise ja konsultatsiooniajad määrab õpetaja ja need kajastuvad kooli kodulehel.

(4) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „*1*” ehk „*nõrk*”. Järelevastamise võimaluse otsustab aineõpetaja.

5.6.4. Kokkuvõttev hindamine põhikoolis ja järgmisesse klassi üleviimine

(1) Kokkuvõttev hinne on koolis õppeaine trimestri- ja aastahinne, mis kujuneb hindamisperioodi jooksul toimunud teadmiste ja oskuste hindamise tulemusena. Kokkuvõttev hinne ei ole üldjuhul hinnete aritmeetiline keskmine.

(2) Trimestrihinne pannakse välja hiljemalt trimestri viimaseks päevaks. Trimestrihinne väljapanemiseks on üldjuhul vajalik vähemalt kolme hinde (1. klassis hinnangu) olemasolu.

(3) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel.

(4) Kui õppeaine trimestrihinne on „*2*” ehk „*puudulik*” või „*1*” ehk „*nõrk*” või 1. klassi õpilasele, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse õpilasele selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt õpiabi, täiendavad konsultatsioonid), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Õpilasel võimaldatakse järgneva trimestri jooksul hinnet parandada.

(5) Kui õppija tervislik seisund või muud põhjendatud erijuhud ei võimalda trimestrihinnet õigeaegselt välja panna, märgitakse e-päevikus tähis „*MH*” ehk „*mitte hinnatud*”. Kommentaarina lisatakse põhjus, miks õpilane hindamata jäi ning kuidas hinne saada. Õppijal on kohustus saavutada nõutud õpitulemused vastavalt sõlmitud kokkuleppele, õpetaja lisab saadud hinde e-päevikusse „*MH*” ehk „*mitte hinnatud*” kõrvale.

(6) Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase trimestri lõppu.

(7) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tuleks välja panna aastahinne „2” ehk „puudulik” või „1” ehk „nõrk”. Aastahinne pannakse selle tulemusi arvestades välja pärast täiendava õppetöö lõppu. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu. Täiendav õppetöö toimub pärast viimase trimestri lõppu.

- Täiendava õppe kestusest ja korraldusest teavitab klassijuhataja vanemat Stuudiumi kaudu.
- Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õpiülesandeid, et omandada õppekavas nõutavad teadmised ja oskused.
- Õpetaja loob täiendava õppetöö jaoks e-päevikus täiendava õppetöö päeviku. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- Pärast täiendava õppetöö lõppu märgitakse e-päevikusse täiendaval õppetööl saadud hinne. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades saadud hinnet.

(8) Põhikooli õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle ja keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks. Käesoleva korra punktis sätestatud tähtaega ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

(9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „2” ehk „puudulik” või „1” ehk „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille alusel peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(10) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama ka õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „2” ehk „puudulik” või „1” ehk „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(11) Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(12) „Põhikooli riikliku õppekava” § 22 lõigetes 8 ja 12 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

(13) Õppeaasta lõpus kannab klassijuhataja aastahinded õpilasraamatusse.

5.7. Hindamine gümnaasiumis

5.7.1. Kasutatav hindamissüsteem gümnaasiumis

(1) Hindamisel kasutatakse kujundavat hindamist, kohustuslike kursuste hindamisel numbrilist hindamist ja valikkursuste hindamisel mitteeristavat hindamist („arvestatud“/„mittearvestatud“).

(2) Õpitulemuste hinded jagunevad:

- õppeprotsessi hinne ehk jooksev hinne (tunnikontroll, kontrolltöö, kirjand, suuline vastamine jm);
- kursusehinne ehk kokkuvõttev hinne;
- kooliastmehinne (lõputunnistusele märgitav hinne).

(3) Kohustuslike kursuste õpitulemuste hindamisel kasutatakse numbrilist hindamist. Soovi korral võib õpetaja lisada sooritusprotsendi.

(4) Hindamisskaala viiepallisüsteemis:

- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
- 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
- 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.

- (5) Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd arvestusega, et hindegas „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegas „4” 75–89%, hindegas „3” 50–74%, hindegas „2” 20–49% ning hindegas „1” 0–19%.
- (6) Valikkursuste hindamisel kasutab kool arvestuslikku hindamist, kus tähis „AR“ ehk „arvestatud“ tähendab, et õpilane on saavutanud õpitulemuste ettenähtud mahust vähemalt 50% ning tähis „MA“ ehk „mittearvestatud“ tähendab, et õpilase õpitulemus jääb alla 50%. Neid hindeid ei teisendata viiepallisüsteemi.
- (7) Õpilase käitumist hinnatakse gümnaasiumiõpingute vältel kujundavalt. Õpilane saab tagasisidet oma käitumisele õppeperioodi jooksul.
- (8) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

5.7.2. Järelevastamise ja järeltöö korraldus gümnaasiumis

(1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on

1) hinnatud hindegas „2” ehk „puudulik” või „1” ehk „nõrk”

2) või hinne on jäänud panemata (st õpilane on hindelise töö ajal koolist puudunud), kantakse e-päevikusse hinnete lahtrisse tähis „T” ehk „tegemata töö” ja vajadusel kommentaar;

siis antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 õppepäeva pärast hinde e-päevikusse kandmist. Õpetaja ja õpilase kokkuleppel võib töö sooritamise aeg olla lühem või pikem.

- Aineõpetaja lisab e-päevikusse hinde kõrvale kommentaari, mis kuupäevani saab järeltööd/järelevastamist sooritada.
- Saadud hinne kantakse e-päevikusse eelmise hinde järele kaldkriipsu taha.
- Tegemata töö puhul eemaldatakse pärast selle sooritamist e-päevikust tähis „T” ehk „tegemata töö” ja lisatakse saadud hinne. Kommentaarid jäävad alles ning täiendatakse vajadusel.
- Kui õpilane ei ole tegemata tööd ettenähtud ajal ära teinud, siis eemaldatakse tähis „T” ehk „tegemata töö” ja lisatakse hinne „1” ehk „nõrk”. Seda tööd järele vastata ei saa.

(2) Positiivset protsessihinnet, kursusehinnet ja kooliastmehinnet ei parandata.

(3) Kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsiooniajal. Järelevastamise ja konsultatsiooniajad määrab õpetaja ja need kajastuvad kooli kodulehel.

(4) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „1” ehk „nõrk”. Järelevastamise võimaluse otsustab aineõpetaja.

5.7.3. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumis

(1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega ning kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Valikkursuste hindamisel kasutatakse hinnanguid „AR” ehk „arvestatud” ja „MA” ehk „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.

(2) Kursusehinne pannakse välja kursuse jooksul saadud hinnete alusel. Kooliastmehinne pannakse välja õppeaine kõigi kursusehinnete alusel.

(3) Kui õpilane on puudunud põhjuseta gümnaasiumi kursuse tundidest 20%, siis on ta kursuse lõpul kohustatud õpetaja nõudmisel sooritama individuaalse arvestustöö. Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud ega ole kursuse lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat kursusehinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine kursusehinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.

(4) Õppeainetes, mida õpilane riigi- või koolieksamiks ei ole valinud, pannakse kooliastmehinded välja enne õppeperioodi lõppu, muul juhul enne eksamit. Õppeainete kokkuvõtavad kursuse- ja kooliastmehinded kantakse e-päevikusse ja õpilasraamatusse.

(5) Kui gümnaasiumiastme õpilasel on kursusehindeks „2” ehk „puudulik” või „1” ehk „nõrk”, on õpilasel võimalus teha õppenõukogule põhjendatud kirjalik avaldus kuni kahe kursusehinde parandamiseks. Otsuse taotluse rahuldamise kohta teeb õppenõukogu.

(6) Õpilase võib õppenõukogu otsusega koolist välja arvata, kui õpilasele on gümnaasiumis õppides ühe õppeaasta jooksul pandud kolmes või enamas õppeaines üle poolte kursusehinnetena välja „nõrgad” või „puudulikud”.

(7) Õppeaasta lõpus kannab klassijuhataja kursuse- ja kooliastmehinded õpilasraamatusse.

5.8. Hinde ja hinnangu vaidlustamine põhikoolis ja gümnaasiumis

(1) Õpetaja vastutab hinde objektiivsuse ja õigsuse eest ning õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus küsida aineõpetajalt lisaselgitusi hinde kohta.

(2) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid, sõnalist kirjalikku tagasisidet ja mitteeristavat tulemust vaidlustada viie (5) õppepäeva jooksul pärast hinde või sõnalise kirjaliku tagasiside või mitteeristava tulemuse teadasaamist, esitades tegevuskoha õppejuhile põhjendatud kirjaliku taotluse, millele lisatakse hindamiseks esitatud töö.

(3) Tegevuskoha õppejuht teeb klassi- ja aineõpetajaid kaasates otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie (5) õppepäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

5.9. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ettenähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel sellel osaleda või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami tulemus on alla 50 protsendi eksami maksimaalsest tulemusest, sooritab korduseksami koolieksamina. Korduseksam sooritatakse kooli direktori määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks.

(3) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümbelusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud B1- või B2-taseme eksamiga.

(4) Kui õpilane sooritas B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksamiga ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.

(5) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

(6) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

(7) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(8) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse “Põhikooli riikliku õppekava” §-des 20–22 sätestatust.

5.10. Gümnaasiumi lõpetamine

(1) Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
- 2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele/eesti keele teise keelena, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

(2) Õpilased, kes on gümnaasiumis õppinud eesti keelt teise keelena, õpilased, kes on lõpetanud põhikooli vene või muu õppekeelega koolis või klassis ja on asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumisse või gümnaasiumiklassi, ning õpilased, kes on vene või muu õppekeelega gümnaasiumist või gümnaasiumiklassist asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumisse või gümnaasiumiklassi, võivad valida, kas sooritavad eesti keele või eesti keele teise keelena riigieksami.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

(4) Kuldmedaliga tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kelle kõigi õppeainete kooliastmehinne on “väga hea”. Hõbemedaliga tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kellel kuni kahes õppeaines on kooliastmehinne vähemalt “hea” ja ülejäänud õppeainetes «väga hea». Gümnaasiumilõpetaja kuld- või hõbemedaliga tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu.

6. Õpilase individuaalse arengu toetamine, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

6.1. Üldosa

(1) Kool lähtub tuge vajava õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi. Koostööd toe vajaduse hindamiseks ja tugiteenuste korraldamiseks koordineerib erivajadustega õppe koordineerija (HEVKO).

(2) HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid õpilase õppetöö toetamiseks, õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

6.2. Õpilaste arengu toetamine

(1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut, käitumist ja hoolsust ning annavad sellekohast tagasisidet õppeinfosüsteemi (Stuudium) vahendusel.

(2) Saavutatud õpitulemused on aluseks õppe edasiseks kavandamiseks.

(3) Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt täiendavat konsultatsiooni (vastavalt aineõpetajaga kokku lepitud konsultatsiooniajale).

(4) Õpetajad kohandavad ainetunnis vajaduse korral õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.

(5) Õpetaja nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamise ja koduse õppimise alal.

(6) Õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja vähemalt kord õppeaastas arenguveestlusi.

(7) Klassijuhataja jälgib õpilaste õppeedukust ja õppetööl osalemist. Sagedasti õppetööst puuduvat õpilase ja vanemaga viiakse läbi vestlus, kus selgitatakse välja mitteedasijõudmise, puudumise või mitterahuldava käitumise põhjused, vajadusel kaasatakse tugispetsialistid ja juhtkonnaliige.

6.3. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja tugimeetmete valik ja rakendamine

(1) *Tuge vajav õpilane* on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, tervislik seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemalviibimine või kooli õppekeele

ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.

(2) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, tehakse koostööd valdkondlike spetsialistidega.

(3) Hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile, mis asub Stuudiumis.

(4) Lähtuvalt erivajadusest saab kool rakendada üldist tuge, nõustamismeeskonna soovitusel ning vanema nõusolekul tõhustatud või erituge. HEVKO teeb õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks ettepaneku vanemale, õpetaja(te)le ja direktorile.

Üldine tugi

(1) Õpilasele, kellel tekib *takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel*, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist.

Üldine tugi õpiväljundite saavutamiseks on järgmine:

- lapse vajadustest lähtuv individuaalne juhendamine ainetunnis;
- muudatused või kohandused õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, millega ei kaasne nominaalse õppeaja muudatust, õpitulemuste vähendamist või asendamist (kokkulepped vormistatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil);
- tugispetsialistide teenus;
- õpiabitundide korraldamine individuaalselt või rühmas;
- individuaalse õppekava rakendamine (kinnitatakse direktori käskkirjaga).

(2) *Andekas õppija* on võrreldes sarnase kogemuse ja/või (haridus)keskkonnaga kaasõppijatega suurema jõudlusega, kõrgema võimete arenguga ja loovusega, erakordse arengupotentsiaaliga õppija. Andekuse toetamiseks võib õpilasele:

- pakkuda diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva tasemega õppida;
- võimaldada osaleda aineolümpiaadidel ja -võistlustel, saades seejuures nendeks valmistudes täiendavat juhendamist;
- võimaldada osaleda ülekoolilistes projektides;

- teha varasema õpikogemuse arvestamiseks muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses ja õppekeskkonnas (kokkulepped vormistatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil);
- rakendada individuaalset õppekava ühes või mitmes õppeaines.

(3) *Püsivate käitumisprobleemide ja koolikohustuse mittetäitmise* puhul järgnevad:

- vestlused õpilase ja vanemaga;
- käitumise tugikava rakendamine;
- õppekeskkonna ajutine kohandamine;
- kooli sotsiaalpedagoogi nõustamine;
- individuaalse õppekava rakendamine;
- kohaliku omavalitsuse kaasamine.

Tõhustatud ja eritugi

(1) Kui kooli pakud üldine tugi ei anna õpilase arengu seisukohalt soovitud tulemusi, on võimalik koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendada õpilasele tõhustatud või erituge. Tõhustatud toe või eritoe rakendamiseks tuleb pöörduda Rajaleidja koolivälise nõustamismeeskonna poole ja saada asjakohane soovitus (suunised, kuidas ja millist tuge täpsemalt rakendada). Vanema kirjaliku nõusoleku alusel saab kool EHISes juurdepääsu nõustamismeeskonna soovitusele. Tõhustatud või erituge rakendatakse vanema kirjaliku avalduse alusel.

(2) Tõhustatud tuge vajab eelkõige õpilane, kel on püsiv õpiraskus, kõnepuue, psüühika- ja käitumishäire või mõni muu puue või tervislik seisund, mille tõttu ta vajab pidevat tugispetsialistide teenust. Reeglina koostatakse talle individuaalne õppekava ühes, mitmes või kõigis õppeainetes. Üldjuhul kaasatakse tõhustatud tuge vajavad õpilased tavaklassi, kuid nad õpivad osalise õppeajaga kas individuaalselt või vastavas tasemerühmas, kus kasutatakse eripedagoogilise sekkumise põhimõtteid, milliseid järgitakse ka koosõppes tavaklassiga. Õpilast toetavad tugispetsialistid, vajadusel pakuvad talle tugispetsialistide soovitude kohaselt individuaalselt tuge ka õpetaja või abiõpetaja

(3) Erituge rakendatakse õpilastele, kes tulenevalt raskest puudest/liitpuudest või raskest ja püsivast psüühikahäirest vajavad väga spetsiifilist õppekorraldust ning ressursimahukaid tugiteenuseid ehk puudespetsiifilist õppekorraldust, õppekeskkonda, õppemetoodikat, õppevahendeid ja õppes osalemiseks järjepidevat ning süsteemset tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- ja/või tervishoiuteenustega. Tavaklassi kaasatuna vajavad nad osajalist

eraldi õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset toetamist klassis. Õppe võib korraldada ka eriklassis.

(4) Individuaalne õppekava

Iga õpilane saab õppida vastavalt oma võimetele ja vajadustele ning teha võimalusel valikuid oma huvidest lähtuvalt. Õpilase individuaalseid vajadusi (sh eripärasid ja huve) märgatakse ning nendega arvestatakse õppe- ja kasvatusprotsessi korraldades ja läbi viies. Õpilast toetatakse meeskonnatöös, prima tulemuse saavutamiseks tehakse koostööd erinevate osaliste ja valdkondadega. Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguestlust, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

(5) Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- 1) õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- 2) õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- 3) õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- 4) kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

6.4. Toe rakendamise mõju hindamine

(1) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab kooli tugiteenuste juht koostöös õpetajate ja teiste tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(2) Õppeinfosüsteemis (Stuudium) asub õpilase individuaalse arengu kaart, kuhu kantakse rakendatud teenused, tugi ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta, edasised soovitusel ning vanema ja õpilase arvamus.

7. Õpilase karjäärivalikute toetamine

(1) Karjääriõpet ja -nõustamist koordineerivad Viru ja Lügane õppekohas karjääriõppe õpetajad ja Pargi õppekohas huvijuht, kes teevad koostööd Töötukassaga, erinevate koolidega ja teiste aineõpetajatega. Koostöös Töötukassa spetsialistidega edendatakse õpilaste teadlikkust karjäärivalikute, mis võimaldab õpilasel teha iseseisvaid ja mõtestatud valikuid õppe- ja tööelu kavandamisel ning tagab valmisoleku elukestvaks õppeks.

(2) Õpilase karjäärinõustamise vormid:

- arenguvestlused;
- individuaalne nõustamine erispetsialisti (psühholoog, karjäärinõustaja) poolt;
- grupinõustamine.

(3) Karjäärinõustamise korraldamisel:

- selgitatakse õpilase vajadusi ja eesmärgi;
- hinnatakse õpilase olemasolevaid ja edasiarendamist vajavaid teadmisi ja oskusi;
- täpsustatakse töö- ja õppesoove;
- arutatakse kutse-, õppe- ja töövaliku otsuste tegemist;
- hinnatakse õpilase kutsesobivust ja isiksuse omadusi;
- saadakse teavet tööturul toimuvast;
- kavandatakse edaspidiseid tegevusi.

(4) Karjääriõpe on planeeritud erinevate tegevustena kõikide kooliastmete inimeseõpetuse ning ühiskonnaõpetuse ja teistes ainetundides.

(5) Karjääriõppe vormideks on:

- erinevate kutseõppeasutuste/ gümnaasiumide külastused ja infotunnid edasiõppimisvõimaluste kohta;
- õppekäigud ja infopäevad;
- valikained majandusõpetus- ja karjääriõpetus ning karjääriõpetus;
- töövarjutamine;
- spetsialistide, vilistlaste kogemuslood;
- karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine.

8. Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamine

(1) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks on kasutusel kooli koduleht ja e-päevik ning korraldatakse vanemate üld- ja klassikoosolekuid. Peamised teemad, õppevahendid, hindamise korraldus ja järelevastamise võimalused tehakse õpilastele teatavaks iga õppeperioodi algul.

(2) Kool nõustab vajaduse korral vanemat õpilase arengu toetamisel ja kodusel õppimisel. Kool tutvustab õpilasele edasiõppimise võimalusi ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõppe, -info või -nõustamise) kättesaadavuse.

(3) Kord aastas viib klassijuhataja läbi arenguvestluse. Arenguvestlus on õpetaja, õpilase ja vanema vaheline usalduslik vestlus, mille eesmärk on toetada lapse arengut, saada tagasisidet senistest arengutest ning seada uued eesmärgid. Vajadusel kaasab klassijuhataja vestlusesse tugispetsialiste.

- (4) Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning loovad õpet kohandades õpilase individuaalse õpitee.
- (5) Kool tagab õpilasele täiendava juhendamise väljaspool tunde vastavalt konsultatsioonide graafikule, mis on kättesaadav kooli kodulehel.

9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- (1) Õpetajate koostöö põhineb kooli väärtustel.
- (2) Koolis tegutseb õppekava arendusmeeskond, kelle eesmärk on pidevalt täiustada õppekava ja korraldada selle rakendamist.
- (3) Vajaduspõhiselt tegutsevad õppekohtadeülesed õppetoolid.
- (4) Õpetajate professionaalse arengu ja vaimse tervise toetamiseks toimub kord kuus kovisioon ning tööd alustavale õpetajale on määratud mentor.
- (5) Kolleegilt kolleegile tunnivaatluse raames külastatakse ja tagasisidestatakse kolleegi tunde.
- (6) Eestikeelsele õppele üleminekul on õpetajatele toeks LAK-õppe koordinaator.
- (7) Ühised koostööajad on planeeritud õppekohtadeüleselt kooliaja sees ja vaheaegadel.
- (8) Õppenõukogus analüüsib õppe- ja kasvatustöö sisu ja tulemusi.
- (9) Õppetöö planeerimiseks koostavad õpetajad ainekavadest lähtuvalt töökavad.
- (10) Õpetajate planeeritud sündmusi kajastatakse kooli üldtööplaanis ja Stuudiumis.

10. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava koostamisel on aluseks riiklik õppekava, kooli arengukava ja riikliku haridusstrateegia suunad.
- (2) Kooli õppekava on pideva arendusprotsessi vili, mida uuendatakse ja täiendatakse vajaduspõhiselt. Muudatused viiakse õppekavasse sisse iga õppeaasta alguseks. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtima hakkamist kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule, kellel on õigus anda selle kohta oma arvamus.
- (3) Kooli õppekava kinnitab kooli direktor. Õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab kooli direktor.